

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra de științe socio-umane și asistență socială

CURRICULUM

la unitatea de curs *Resocializarea infractorilor*

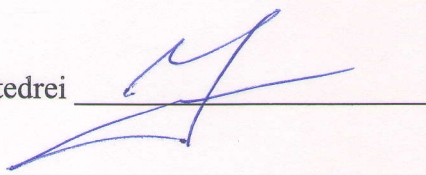
(învățământ cu frecvență, Ciclul II, studii superioare de master)

Autor: Gheorghe Neagu, conf. univ., dr.

Bălți, 2022

Variantă actualizată, discutată și aprobată la Ședința Catedrei de științe socioumane și asistență socială din 17 mai 2022, proces - verbal nr.8

Șefa Catedrei

Olga JACOTA-DRĂGAN

Confirmată în ședința Consiliului profesoral al Facultății de Drept și Științe Sociale din 30 iunie 2022, proces - verbal nr. 13

Președintele Consiliului

Vitalie RUSU

I. Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: Științe socioumane și asistență socială

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 042 Drept

Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0421.1 Drept

Denumirea programului de master: științe penale, criminologie și criminalistică

Statutul: unitate de curs: opțională,

II. Informații referitoare la cadrul didactic:

Numele, prenumele titularului cursului: **Gheorghe Neagu**

Gradul: conf. univ., dr

e-mail: gheorghe.neagu@usarb.md

III. Integrarea cursului în programul de studii

Unitatea de curs *Resocializarea infractorilor* este prevăzută în planurile de învățământ pentru studenții anului I de la programul de master „Științe penale, criminologie și criminalistică”. Unitatea de curs este concepută în calitate de component al socio-criminologiei reflexive, adică acel tip de socio-criminologie care este profesională și publică, nu doar academică și informativă, deschisă și constructivă, nu doar autoreferențială, bazată pe opțiunea transferului critic și sistematic al cunoașterii socio-criminologice în spațiul public al acțiunilor individuale și sociale.

Împrumutând experiența unui colectiv de autori¹, am conceput fiecare curs ca o „micromonografie” a domeniului analizat, prezentând teoriile reprezentative și metodologice de cercetare cel mai adesea utilizate, sintetizând teoriile și enunțurile esențiale, prezentând bibliografiile reprezentative și întrebări pentru continuarea reflecției personale.

Resocializarea infractorilor este strâns corelată cu următoarele unități de curs: Criminologie: nivel aprofundat; Controlul și prevenirea criminalității; Sociologia devianței. Unitatea de curs *Resocializarea infractorilor*, parte componentă a subsistemului unităților de curs sus-menționate, își propune drept scop să familiarizeze masteranzii cu teoria și practica resocializării infractorilor din perspectiva experienței internaționale și naționale în domeniu mult mai profund și mai desfășurat, în comparație cu dimensiunile abordate în cadrul celorlalte unități de curs, parte componentă a subsistemului nominalizat.

¹ Sociologie. Volum coordonat de Lazăr Văsceanu. Iași: Polirom, 2011.

Înșușirea temeinică a cursului de resocializare a infractorilor, facilitează sesizarea adecvată a altor unități de curs, creează premise favorabile pentru realizarea unor investigații cu caracter inter și multidisciplinar.

IV. Competențe prealabile

- cunoașterea temeinică a științelor penale și criminologiei;
- capacitatea de interpretare a normelor juridice, a principiilor dreptului și a actelor de aplicare a dreptului;
- aplicarea principiilor, metodelor, tehnicilor și procedurilor fundamentale din dreptul public și privat.
- capacitatea de evaluare adecvată a evenimentelor social-politice, economice, ideologice, culturale;
- capacitate de sinteză a activităților publice într-un cadru social concret.

V. Competențe dezvoltate în cadrul cursului conține competențele

Competențe profesionale:

CP1, Cunoașterea conceptelor și metodelor științifice în domeniul științelor penale și criminologiei, care să contribuie la abordarea și dezvoltarea competențelor profesionale;

CP2, Utilizarea celor mai pertinente și concludente reglementări șegislative în scopul soluționării problemelor de drept material și procesual în domeniul științelor penale și criminologiei;

CP3, Identificarea modalităților eficiente de perfecționare a conștiinței și culturii juridice a beneficiarilor programului;

CP4, Aprofundarea capacităților de analiză și sinteză în scopul interpretării normelor de drept penal și procesual, cu evidențierea lacunelor normative existente și înaintarea propunerilor de *lege ferenda*;

CP5, valorificarea aptitudinilor de analiză comparativă continuă a legislației penale, procesual-penale și a practicii judiciare sub aspect de drept comparat.

Competențe transversale:

CT1, Elaborarea proiectelor de cercetare independentă în vederea valorificării realizărilor doctrinare în domeniul științelor penale și criminologiei;

CT3, valorificarea și consolidarea conștiinței și culturii juridice profesionale din perspectiva exigențelor statului de drept.

VI. Finalități de studii:

- la finele unității de curs se estimează că studentul va fi capabil să conceapă procesul de resocializare al infractorilor sistemic, ca un întreg funcțional, în cadrul căruia toate

- componentele interacționează și se ajustează reciproc;
- va fi capabil să identifice multiplele relații de intercondiționare dintre resocializarea infractorilor și celelalte componente ale vieții sociale;
 - va fi capabil să demonstreze importanța participării societății la procesul de resocializare a infractorilor în contextul integrării, în perspectivă, a Republicii Moldova, la Uniunea Europeană;
 - va fi capabil să utilizeze metodele și tehnicile de cercetare științifică a diverselor manifestări ale procesului de resocializare a infractorilor;
 - va demonstra eficiența modului de învățare prin intermediul unui proiect de cercetare a fenomenului complex al resocializării;
 - va conștientiza necesitatea de a se raporta permanent la contextul social atunci când se pune problema înțelegerii spiritului legii și aplicării corecte a acesteia.

VII. ADMINISTRAREA Unității de curs

Codul unității de curs C.F.	Anul predării	Sem.	Total ore	Inclusiv ore					Evaluarea		Responsabil de disciplină
				c.d	l.ind.	curs	sem.	lab.	Nr. de credite	Examen	
	I	II	150	40	110	24	16	-	5		Gh. Neagu

VIII. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs

Nr	Tema	Nr. de ore
1.	Resocializarea infractorului supus pedepsei cu închisoarea: aspecte teoretico-metodologice	2
2.	Resocializarea infractorului în timpul executării pedepsei penale	4
3.	Reintegrarea socială a foștilor deținuți: Repere teoretico-metodologice	2
4.	Rolul instituțiilor din comunitate în reintegrarea socială a ex-deținuților. Justiția comunitară-model adecvat de reintegrare socială a ex-deținuților	4
5.	Particularitățile resocializării unor categorii de condamnați	2
6.	Criza detenției: alternative la detenție: aspecte teoretico-metodologice	2
7	Implementarea probațiunii în Republica Moldova	2

8	Implementarea muncii neremunerate în Republica Moldova	2
9	Implementarea instituției medierii în Republica Moldova	2
10	Resocializarea persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în unele țări.	2
	Total	24

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

Nr.	Tema	Nr. de ore
1.	Principii, etape și sub-etape ale procesului de resocializare a persoanei supuse pedepsei cu închisoarea.	2
2.	Subcultura penitenciară și influența ei asupra resocializării condamnaților	2
3.	Particularitățile pregătirii pentru liberare a condamnaților	2
4.	Adaptarea socială-condiție esențială a reinsertiei sociale a ex-deținuților	2
5.	Rolul asistentului social/consilierului de probațiune în resocializarea infractorilor și reintegrarea ex-deținuților în societate	2
6.	Particularitățile resocializării minorilor delincvenți	2
7.	Alternative la detenție	2
8.	Metodologia cercetărilor empirice în domeniul resocializării infractorilor	2
	Total	16

IX. Conținuturi

Cursul nr.1. Resocializarea infractorului supus pedepsei cu închisoarea: aspecte teoretico-metodologice

1. Factorii dezvoltării personalității
2. Procesul de socializare
3. Agenții socializării
4. Tipuri de socializare
5. Integrarea socială
6. Resocializarea în instituțiile totale
7. Principiile, etapele și sub-etapele procesului de resocializare a persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea
8. Istoricul reglementărilor juridice a resocializării persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în republica Moldova.
9. Aplicații.

Cursul nr.2. Resocializarea infractorului în timpul executării pedepsei penale

1. Cadrul normativ de reglementare a executării pedepsei cu închisoarea
2. Consecințele psihosociale ale privării de libertate
3. Subcultura penitenciară și influența ei asupra resocializării condamnaților

4. Activitatea asistentului social /serviciului psihologic, socio-educativ și probațiune din sistemul penitenciar din Republica Moldova în instituțiile penitenciare
5. Particularitățile pregătirii pentru liberare a condamnaților
6. Aplicații.

Cursul nr.3. Reintegrarea socială a foștilor deținuți: Repere teoretico-metodologice

1. Cadrul normative și instituțional de desagfășurare a activităților de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție
2. Repere teoretico.aplicative privind reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție
3. Adaptarea socială-condiție esențială a reinsertiei sociale a ex-deținuților
4. Modele de reinsertie socială
5. Aplicații.

Cursul nr.4. Rolul instituțiilor din comunitate în reintegrarea socială a ex-deținuților.

Justiția comunitară-model adecvat de reintegrare socială a ex-deținuților

1. Serviciul de probațiune
2. Instituțiile prestatoare de servicii de asistență socială din subordinea administrației publice locale de nivelul II
3. ONG-urile și organizațiile private – prestatori de servicii de asistență socială
4. Justiția comunitară – model adecvat de reinsertie socială a persoanelor liberate din locurile de detenție
5. Activitatea de prevenire a poliției cu persoanele liberate din locurile de detenție
6. Aplicații.

Cursul nr. 5. Particularitățile resocializării unor categorii de condamnați Particularitățile resocializării unor categorii de condamnați

1. Resocializarea femeilor condamnate la pedeapsa cu închisoarea
2. Specificul resocializării condamnaților minori
3. Resocializarea condamnaților recidiviști
4. Liberarea condiționată înainte de termen sub aspectul resocializării condamnaților la pedeapsa cu închisoarea
5. Resocializarea persoanelor sancționate cu pedepse neprivative de libertate
6. Aplicații.

Cursul nr.6. Criza detenției: alternative la detenție: aspecte teoretico-metodologice

1. Controverse privind rolul și funcțiile închisorii ca instrument de control social

2. Rata înaltă a recidivei infracționale – indicator incontestabil al crizei detenției
3. Efectele colaterale ale închisorii
4. Aplicații.

Cursul nr.7. Implementarea probațiunii în Republica Moldova

1. Implementarea probațiunii prezentențiale în Republica Moldova
2. Implementarea probațiunii sentențiale în Republica Moldova
3. Implementarea probațiunii penitenciare
4. Implementarea probațiunii postpenitenciare în Republica Moldova
5. Aplicații.

Cursul nr.8. Implementarea muncii neremunerate în folosul comunității

1. Baza legală a muncii neremunerate în folosul comunității
2. Experiența altor state în domeniu
3. Experiența Republicii Moldova în ceea ce privește implementarea muncii neremunerate în folosul comunității
4. Aplicații.

Cursul nr.9. Implementarea instituției medierii în Republica Moldova.

1. Cadrul legal privind instituția medierii
2. Activități desfășurate de către Institutul de Reforme Penale în vederea implementării instituției medierii în cauze penale
3. Experiența implementării instituției medierii în Republica Moldova
4. Aplicații.

Cursul nr.10. Resocializarea persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în unele țări

1. Resocializarea persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în țările din sistemul de drept anglo-saxon (Marea Britanie, SUA etc.)
2. Resocializarea persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în țările din sistemul de drept continental (RFG, Franța, Suedia etc.)
3. Aplicații.

X. Activități de lucru individual:

Nr.	Sarcini pentru masteranzi	Nr. de ore
1.	Cursul nr.1. Resocializarea infractorului supus pedepsei cu închisoarea:	10

	<p>aspecte teoretico-metodologice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească procesul de socializare; - să identifice factorii ce influențează procesul de socializare; - să clasifice factorii ce influențează procesul de socializare în funcție de rolul lor în acest proces; - să cunoască tipurile de socializare; - să identifice agenții socializării; - să definească procesul de resocializare; - să identifice particularitățile procesului de resocializare în instituțiile totale, - să determine raportul dintre următoarele concepte: socializare, integrare socială, adaptare socială, incluziune socială, excluziune socială, marginalizare socială; - să cunoască principiile procesului de resocializare a infractorilor supuși pedepsei cu închisoarea; - să identifice etapele procesului de resocializare a persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea; - să cunoască un scurt istoric al reglementării procesului de resocializare a infractorilor în Republica Moldova. 	
2	<p>Cursul nr.2. Resocializarea infractorului în timpul executării pedepsei</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască noul cadru normative de reglementare a executării pedepsei cu închisoare; - să identifice etapele resocializării infractorului; - să identifice factorii care influențează pozitiv sau negativ procesul de resocializare în mediul închis; - să elucideze acțiunile întreprinse în vederea reformării sistemului penitenciar din țară, începând cu anul 2004; - să caracterizeze manifestările subculturii criminale; - să determine impactul subculturii criminale asupra deținuților; - să cunoască metodologia studierii impactului subculturii criminale asupra deținuților; - să factorii care determină relațiile deținuților în mediul carceral; - să grupeze factorii corespunzători în funcție de anumite criterii; - să demonstreze rolul muncii în calitate de factor de bază în 	14

	<p>remodelarea comportamentului deținuților;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să demonstreze importanța activității de cunoaștere a deținuților; - să cunoască dimensiunile examenului psihologic și psihosociologic al deținuților (cognitivă, afectivă, motivațională, relațională); - să identifice modalitățile de depășire a discrepanțelor dintre prevederile legale și practica cotidiană din penitenciarele moldovenești; 	
3	<p>Cursul nr.3. Reintegrarea socială a foștilor deținuți: Repere teoretico-metodologice</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască cadrul normativ și instituțional de desfășurare a activităților de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție; - să identifice cele trei aspecte ale procesului de reintegrare socială (socializare „secundară”, adaptarea socială, reabilitarea socială); - să determine principiile ce trebuie respectate în procesul de reintegrare socială a ex-deținuților; - să demonstreze importanța excepțională a integrării profesionale a persoanelor liberate în vederea prevenirii recidivei; - să cunoască reperele metodologice ale investigațiilor în domeniu. 	10
4	<p>Cursul nr.4. Rolul instituțiilor din comunitate în reintegrarea socială a ex-deținuților. Justiția comunitară-model adecvat de reintegrare socială a ex-deținuților</p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice direcțiile principale de activitate ale serviciilor de justiție comunitară, ale echipelor multidisciplinare, ale specialiștilor implicați în reintegrarea socială a ex-deținuților; - să clasifice persoanele liberate din locurile de detenție în vederea individualizării serviciilor acordate; - să caracterizeze activitatea multidimensională a primului mecanism funcțional de reintegrare socială a ex-deținuților – Centrele de Justiție Comunitară; - să sesizeze principiile de care se conduc în activitatea lor Centrele de Justiție Comunitară; - să demonstreze necesitatea remodelării mentalității opiniei publice 	14

	<p>față de ex-deținuți;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să argumenteze tendința de implicare mai activă a comunității în procesul de prevenire și tratament al criminalității; - să identifice metodele și tehnicile adecvate de efectuare a studiilor privind reintegrarea socială a ex-deținuților; - să argumenteze soluții vizînd eficientizarea procesului de reintegrare socială a ex-deținuților. 	
5	<p>Cursul nr. 5. Particularitățile resocializării unor categorii de condamnați</p> <p>Particularitățile resocializării unor categorii de condamnați</p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice particularitățile procesului de resocializare a femeilor condamnate la pedeapsa cu închisoarea. - să cunoască particularitățile resocializării condamnaților minori; - să demonstreze rolul considerabil al Institutului de Reforme Penale în asigurarea teoretico-metodologică a procesului de resocializare a minorilor; - să cunoască caracteristicile specifice ale personalității infractorului minor; - să determine specificul procesului de resocializare a condamnaților recidiviști. - să identifice factorii care conduc la nivelul înalt al recidivismului în societatea moldovenească; - să argumenteze impactul liberării condiționate înainte de termen asupra activității actorilor implicați în procesul de reintegrare socială a ex-deținuților;. - să caracterizeze procesul de resocializare a persoanelor sancționate cu pedepse neprivative de libertate; - să argumenteze modele de îmbunătățire a procesului de reintegrare socială a acestor categorii de persoane. 	10
6	<p>Cursul nr.6. Criza detenției: alternative la detenție: aspecte teoretico-metodologice</p> <ul style="list-style-type: none"> - să elucideze controversile la scară mondială privind rolul și funcțiile închisorii ca instrument de control social; 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - să colecteze date referitor la situația criminogenă din unele țări privind efectul minim al privării de libertate; - să explice cauzele ratei înalte a comportamentului recidivist în Republica Moldova; - să determine costurile materiale ale întreținerii deținuților; - să identifice efectele directe și colaterale ale închisorii; - să demonstreze că închisoarea reduce șansele celor care au ispășit o pedeapsă privativă de libertate să-și găsească loc de muncă, reduce șansele reintegrării în comunitate; - să demonstreze că închisoarea înrăutățește starea sănătății fizice și mentale a celui încarcerat; - să colecteze date vizînd izolarea și marginalizarea familiilor celor încarcerati; - Să demonstreze că închisoarea este criminogenă, școală a infracționalității; - să cunoască alternativele la detenție.. 	
7	<p>Cursul nr.7. Implementarea probațiunii în Republica Moldova</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească probațiunea; - să cunoască cadrul normativ al probațiunii; - să cunoască istoricul probațiunii în societatea moldovenească, începînd cu anul 2003; - să compare experiența altor state în domeniu din perspectiva utilității acesteia pentru țara noastră; - să identifice tipurile de probațiune; - să identifice particularitățile fiecărui tip de probațiune - să argumenteze acțiuni orientate spre consolidarea capacității serviciului de probațiune ca entitate; - să colecteze studii de caz din instituțiile de la locul de trai al masterandului. 	12
8	<p>Cursul nr.8. Implementarea muncii neremunerate în folosul comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască cadrul legal al muncii neremunerate în folosul comunității; - să identifice valoarea dublă a muncii neremunerate în folosul comunității; - să identifice factorii ce condiționează aplicarea eficientă a muncii 	10

	<p>neremunerate în folosul comunității;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să compare experiența altor state din perspectiva implementării muncii neremunerate în Republica Moldova; - să identifice avantajele și dezavantajele implementării muncii neremunerate în Republica Moldova; - să argumenteze soluții orientate spre eficientizarea acestei sancțiuni. 	
9	<p>Cursul nr.9. Implementarea instituției medierii în Republica Moldova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască cadrul legal privind instituția medierii.; - să demonstreze necesitatea implementării practicilor justiției restaurative în procesul judiciar; - să demonstreze rolul considerabil al mediatorului în cadrul procesului de mediere; - să caracterizeze activități desfășurate de către Institutul de Reforme Penale în vederea implementării instituției medierii în cauze penale; - să caracterizeze experiența implementării instituției medierii în Republica Moldova; - să compare experiența altor state în implementarea medierii; - să elaboreze proiecte de investigații sociologice a medierii; - să argumenteze propuneri vizînd îmbunătățirea procesului de implementare a medierii în cauzele penale. 	10
10	<p>Cursul nr.10. Resocializarea persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în unele țări</p> <ul style="list-style-type: none"> - să compare procesul de resocializare a persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în țările din sistemul de drept anglo-saxon (Marea Britanie, SUA etc.). - să identifice bunele practici ale procesului de resocializare a persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în țările din sistemul de drept continental (RFG, Franța, Suedia etc.); - să argumenteze modele de îmbunătățire a procesului de resocializare a persoanelor supuse pedepsei cu închisoarea în Republica Moldova 	10

XI. Evaluare:

Evaluarea *curentă* are loc la seminarii prin note acumulate pentru sarcinile de lucru independent, lucrări de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui **examen combinat**. Biletul de examinare va cuprinde trei subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile unității de curs și competențele speciale. Un subiect îl constituie proiectul investigației socio-juridice, elaborat pe parcursul semestrului.

XII. Tematica proiectelor de cercetare

1. Resocializarea infractorilor în penitenciare;
2. Subcultura penitenciară și impactul acesteia asupra procesului de resocializare a deținuților;
3. Reintegrarea socială a ex-deținuților;
4. Particularitățile resocializării minorilor în mediul închis;
5. Particularitățile resocializării femeilor în penitenciar ;
6. Rolul comunității în reintegrarea social a ex-deținuților;
7. Rolul organelor administrației publice locale în realizarea incluziunii sociale a grupurilor marginalizate;
8. Rolul organelor administrației publice în sporirea rolului comunității în procesul de aplicare a probațiunii;
9. Rolul organelor administrației publice în inserția ex-deținuților pe piața muncii ;
10. Implementarea muncii neremunerate în folosul comunității în unitatea teritorial-administrativă X (în funcție de locul de origine al masterandului);
11. Comportamentul recidivist în societatea moldovenească ;
12. Atitudini și percepții ale publicului față de pedeapsa cu închisoarea.

XII. Bibliografie

Acte normative:

1. Codul Penal al Republicii Moldova din 18.04.2002, Monitorul Oficial, nr. 72-74 din 14.04.2009;
2. Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova din 14.03.2003, Monitorul Oficial, nr.104-110 din 07.06.03;
3. Codul de executare al Republicii Moldova din 24.12.2004, Monitorul Oficial, nr. 214-220 din 05.11.2010;
4. Legea cu privire la probațiune nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;

5. Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție nr. 297 din 24.02.99, Monitorul Oficial, nr. 39-41 din 22.04.99;
6. Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial, nr. 32-35 din 09.03.2007;
7. Hotărîrea Guvernului nr. 918 din 05.10.1999 cu privire la crearea Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, Monitorul Oficial, nr. 112-114 din 14.10.1999;
8. Hotărîrea Guvernului nr. 331 din 23.04.2009 cu privire la unele măsuri de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, Monitorul Oficial, nr. 86-88 din 08.05.2009;
9. Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003, Monitorul Oficial, nr. 16-18 din 23.01.2004),
10. Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010);
11. Regulamentul Consiliului Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, aprobat prin decizia Consiliului la nr.3 din 30.12.08;
12. Ordin nr. 560 din 31.12.2008 cu privire la aprobarea condițiilor și formei contractului de acordare a asistenței psihosociale persoanelor liberate din locurile de detenție și a regulilor privind modul de întocmire a referatului presentințial de evaluare a personalității (Monitorul Oficial, nr. 10-11 din 23.01.2009);
13. Instrucțiunea cu privire la activitatea de probațiune sentințială în comunitate în privința condamnaților adulți și minori, aprobată prin Ordinul nr. 92 din 30 mai 2011;

Reglementări internaționale:

1. Declarația universală a drepturilor omului, adoptată la New York, la 10 decembrie 1948. Adoptată și proclamată de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția 217 A (III) din 10.12.1948. Republica Moldova a aderat la declarație prin Hotărîrea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, volumul I, pag. 11;
2. Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989 la New York. A intrat în vigoare la 20 septembrie 1990. Republica Moldova a aderat la convenție prin Hotărîrea Parlamentului nr. 408-XII din

- 12.12.1990. În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993. Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, volumul I, pag. 51;
3. Convenția europeană cu privire la supravegherea condamnaților condiționali sau infractori eliberați condiționat;
 4. Ansamblul regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing), recomandat în vederea adoptării, de către cel de al VII-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților, care a avut loc la Milano în perioada 26 aug. – 06 sept. 1985 și adoptată de Adunarea generală în rezoluția sa 40/33 din 29 nov. 1985;
 5. Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo) 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;
 6. Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh), Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);
 7. Recomandarea Nr. R 11 (80) a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la detențiunea în așteptarea judecării, adoptată de către Comitetul de Miniștri pe 27 iunie 1980 la cea de-a 31 adunare a vice-miniștrilor;
 8. Recomandarea Nr. R (87) 18 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la simplificarea justiției penale, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 17 septembrie 1987 la cea de-a 410 întrunire a prim-miniștrilor;
 9. Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;
 10. Recomandarea Nr. R 19 (99) a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la mediere în cazuri penale, adoptată de Comitetul de Miniștri în 15 septembrie 1999;
 11. Recomandarea Nr. R 22 (99) a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la supraaglomerarea închisorilor și inflația populației închisorilor, adoptată de Comitetul de Miniștri în 30 septembrie 1999, la cea de-a 681-a întrunire a vice-miniștrilor;
 12. Recomandarea Rec (2003) 22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind liberarea condiționată (parole), adoptată la 24 septembrie 2003 la cea de-a 853-a întrunire a vice-miniștrilor;
 13. Recomandarea Rec (2006) 13 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la cercetarea în stare de arest preventiv, condițiile de desfășurare și măsuri de protecție împotriva abuzului, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 27 septembrie 2006, la cea de-a 974-a întrunire a vice-miniștrilor;

14. Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor;

Literatură de specialitate:

Obligatorie:

1. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. Raport tematic. Monitorizarea respectării drepturilor copiilor aflați în instituțiile penitenciare. Chișinău, 2021;
2. Avocatul Poporului. Evaluarea respectării drepturilor copiilor aflați în custodia statului în legătură cu urmărirea penală sau executarea pedepsei. Octombrie 2019, <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/12/RAPORTCOPIIDET2019red-%E2%80%94%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F.pdf>;
3. Anton M. Van Kalmthout, Reintegrarea socială și supravegherea infractorilor în opt țări europene, Craiova, 2004;
4. Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție, IRP, Chișinău, 2009
5. Cojocaru V., Zaharia V., Cepraga I., Adam Iu., Vulpescu A., Pregătirea pentru liberare a deținuților. - Ch. :, „Cu drag” SRL, 2009 ;
6. Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților. Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Ch. :, „Bons Offices” SRL, 2009;
7. Prițcan V., Gribincea T., Moraru-Chilimar R., Cojocaru A., Fiscuci C., Popa V., Dumbrăveanu V., Lungu V., Popovici M., Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. Ghid practic, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
8. NEGURĂ, Petru. Penitenciarele din Republica Moldova: un sistem de penalizare a săracilor (I)//Revista de filosofie, sociologie și științe penale, 2018, nr.3;
9. NEGURĂ, Petru. Penitenciarele din Republica Moldova: un sistem de penalizare a săracilor (II)//Revista de filosofie, sociologie și științe penale, 2019, nr.1.
10. Институт ресоциализации осужденных: состояние, проблемы и перспективы развития. Сборник материалов Всероссийской научно-практической конференции 26-27 октября 2017 года. Киров, 2017.

Suplimentară:

1. Adam A., Zaharia V., Cocîrță A., Cojocaru V. Ghidul rudelor persoanelor condamnate. Institutul de Reforme Penale. –Ch.: Helmax-Exim, 2006;

2. Banciu, Dan, Dâmboeanu, Cristina, Pușcaș Mihaela. Atitudini și percepții ale publicului față de pedeapsa cu închisoarea. În: Revista Română de Sociologie, serie nouă, anul XXVII, nr.3, p.191-225, București, 2016;
3. Brezeanu Ortansa. Integrarea socială postpenală a infractorilor între realitate și perspective: București: Editura Fundația România de Mâine, 2000;
4. Bujor Valeriu. Criminalitatea recidiviștilor. Chișinău: Editura Lyceum, 1998;
5. Canțer, Nicoletta. Resocializarea deținuților prin intermediul programelor educaționale și terapeutice, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/349-354.pdf
6. Cebotari Stanislav, Popa, Vladimir. Programul de pregătire către liberare a minorilor. Chișinău, 2015,
http://probatuine.gov.md/tc_userfiles/file/Programe/Programul%20de%20preg%C4%83tire%20c%C4%83tre%20liberare%20a%20minorului.pdf
7. Caciamac L., Zaharia V., Canțer N., Postu D., Raportul misiunii de evaluare a necesităților în domeniul pregătirii pentru liberare a deținuților. - Institutul de Reforme Penale. – Ch. : Helmax-Exim, 2006 (Tipogr. „Bons Offices”), 92 p. ;
8. Ciobanu, Igor, Caracteristică criminologică a conceptului de resocializare a infractorului. În: Revista de științe penale. Anuar, Anul III, 2007;
9. Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova;
10. Mediarea penală. PNUD Moldova, Institutul Național al Justiției. - Ch. : ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea a 11-a. – 296 p.
11. Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție, IRP, Chișinău, 2009;
12. Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare. - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
13. Durnescu, Ioan. Asistența social în penitenciar. Iași: Polirom, 2009;
14. Florian Gh., Zaharia V., Dilion M., Popa V., Moraru-Chilimar R., Probațiunea presentențială în privința minorilor. Teorie și practică, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2005;
15. Florian, Gheorghe. Reconstituirea personalității în mediul penitenciar. București: Universitatea București, 1995;
16. Florian, Gheorghe. Prevenirea criminalității. Teorie și practică. București: Editura Oscar Print, 2005;
17. Jereghi, Vanu. Comisiile locale de monitorizare a locurilor de detenție: Ghid. Chișinău, 2011;

18. Gumanuc Veaceslav. Metodele de resocializare a condamnaților. În: Revista Națională de Drept, nr.1, 2016.
 19. Mariș, Alexandru. Problemele legate de resocializarea infractorului în perioada post-privativă de libertate//
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/16_24_Problemele%20legate%20de%20resocializarea%20infractorului%20in%20perioada%20post-privativa%20de%20libertate.pdf;
 20. Neagu, Gheorghe. Delincvența juvenilă. Suport de curs. Bălți, 2021,
<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/5382>
 21. Popa V., Învață să trăiești în comunitate. Ghidul persoanelor liberate din locurile de detenție, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2006;
 22. Raport privind aplicarea sancțiunilor penale în Republica Moldova., <https://rm.coe.int/report-criminal-sanctions-rom/1680a1c6f1>;
 23. Zaharia V., Harconiță N., Popa V., Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor. - Ch.: „Bons Offices” S.R.L., 2010, 68 p.;
 24. Studiu. Nivelul de reintegrare socială a tinerilor aflați în conflict cu legea. Chișinău, 2016;
 25. Rusu, O. Principiile, etapele și stadiile mecanismului de resocializare a condamnaților la pedepse privative de libertate//Anuar științific al Academiei „Ștefan cel Mare”, „Probleme de prevenire și combatere a criminalității”, ed. A VIII-a, Chișinău, 2008, p. 238-237;
 26. Rusu, O. Unele considerații privind munca social-utilă ca unul din mijloacele de corijare a condamnatului//Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, Ediția a VI-a, Chișinău, 2006, p. 219-222;
 27. Rusu, O. Aspecte psihologice ale resocializării penitenciare a condamnaților//Legea și viața, 2009, nr.5;
 28. Rusu, O. Subcultura criminală și influența ei asupra resocializării condamnaților //Analele științifice ale Academiei “Ștefan cel Mare” a MAI al RM, ed. A VIII-a, Chișinău, 2008, p.106-110;
 29. Rusu, O. Statutul juridic al persoanelor liberate din locurile de detenție în contextual resocializării lor//Revista Națională de Drept, nr,12, 2008;
 30. Rusu, Oleg. Aspecte psihologice ale personalității penitenciare a condamnaților// Legea și viața, 2009, nr.1;
 31. Ulianovschi X., Mîrza V., Golubțov I., Rijicova S., „Ghid privind munca neremunerată în folosul comunității aplicată față de minori”, IRP, Chișinău, 2006;
- Stanișpr, Emilian, Bălan, Ana, Pripp, Crtistina. Universul carceral. București: Ed. Oscar Print, 2004;

32. Studiu privind eficiența executării sancțiunilor în comunitate, <http://justice.gov.md/public/files/file/studii/STUDIUL PRIVIND EFICIENȚA EXECUTĂRII SA NCIUNILOR IN COMUNITATE.Pdf>
33. Vîrlan, M., Fodor, I. Abordări teoretice ale conceptului de resocializare a minorului delincvent, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Abordari%20teoretice%20ale%20conceptului%20de%20resocializare%20a%20minorului%20delincvent.pdf;
34. Zaharia V., Popa Vl., Popa V., Astrahan L., Ghidul consilierului de probațiune, - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2009, 220 p. ;
35. Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. Alternative la detenție. Raport de evaluare. - Ch. :, „Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
36. Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. - Ch. :, „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
37. Баранов Ю.В. Стадии ресоциализации осужденных в свете новых социолого-антропологических воззрений и социальной философии. Санкт-Петербург. Изд-во Р. Аслонова «Юридический центр Пресс», 2006;
38. Темаев Т.В. Исправление осужденных: ресоциализация или неосоциализация? //Современные исследования социальных проблем (электронный научный журнал, №12, 2012 //www.sisp.nkras.ru
39. Ресоциализация осужденных в условиях развития гражданского общества: сборник материалов Международной научно-правтической конференции (11-12 декабря 2014 г.)- Киров: ФКОУ ДПО Кировский ИПКЗ ФСИН России. 2014;
40. Садовникова М.Н. Зарубежный опыт ресоциализации несовершеннолетних осужденных//Криминологический журнал №46 2009;
41. Рыбак М.С. Ресоциализация осужденных к лишению свободы: проблемы теории и практики, Саратов: СГАП, 2001;
42. Рунова, Ксения. Ресоциализация в местах лишения свободы в России. Аналитический обзор. Москва, 2018. <https://enforce.spb.ru/products/papers/7095-analiticheskij-obzor-resotsializatsiya-v-mestakh-lisheniya-svobody-v-rossii-k-runova>
43. Шмаров И.В. Преодоление последствий отбывания уголовного наказания//Советское государство и право, 1997, №2;
44. Жулева Ю. В. Ресоциализация осужденных несовершеннолетних женского пола, отбывающих наказания в воспитательных колониях: правовые и криминологические

аспекты. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Рязань. 2000;

45. Режапова, И. М. Зарубежный опыт работы с заключенными с целью их дальнейшей ресоциализации (на примере законодательства Соединенных Штатов Америки и Канады) /

46. И. М. Режапова, Ю. М. Заборовская // Человек: преступление и наказание. 2019.Т. 27(1-4), № 1. – С. 40-46

47. Власов И.С., Кузнецова Н.Ф., Голованова Н, А. Преступление и наказание в Англии, США, Франции, ФРГ, Японии. Учебник. Общая часть. М., Юрид. Лит-ра, 1991;

48. Косовский В.Б. Проблемы ресоциализации лиц, освободившихся из мест лишения свободы // Теория и практика общественного развития. 2019. URL:

<https://cyberleninka.ru/article/n/problemy-resotsializatsii-lits-osvobodivshih-sya-iz-mest-lisheniya-svobody> (дата обращения: 02.03.2020)

49. Зражевская Т.Д., Антонян, Е.А. Проблемы ресоциализации осужденных и лиц, освободившихся из мест лишения свободы, и пути решения, [https://ombudsmanrf.org/upload/files/T.D. Zrazhevskaja%20 E.A. Antonjan.pdf](https://ombudsmanrf.org/upload/files/T.D.%20Zrazhevskaja%20E.A.%20Antonjan.pdf)